

JUULTJE VAN DEN NIEUWENHOF

CTRL-A

kluitman

Nur 284 / W032101

Bisac YAF062000 / YAF058140

© Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXXI Tekst: Juultje van den Nieuwenhof

Vormgever omslag: Sanneke Vlam, sproud.nl

© Omslagbeeld: Jack Sharp / Unsplash

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

kluitman.nl

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

I'm the trouble starter

I'm the fear addicted

I'm a firestarter

You're a firestarter

I'm a firestarter, twisted firestarter'

Firestarter – The Prodigy

Het is 12 februari.

Het huis is een tussenwoning. Groot genoeg voor wie erin wonen, maar niet zo groot dat je je volledig terug kunt trekken zonder dat iemand het merkt en er vragen over stelt. Vier mensen wonen er. Of eigenlijk woonden, moet ik zeggen. Verleden tijd.

In de verte hoor ik een meisjesstem een liedje zingen. Is het mijn verbeelding of is het echt zo gebeurd? Ik vraag het me nog steeds af. Het is een bekend nummer. Ik heb het al zo vaak op de radio gehoord en nu hoor ik het steeds opnieuw in mijn hoofd.

*'They, they gonna see us from outer space
Light it up, like we're the stars of the human race
And we're gonna let it burn, burn, burn, burn
We're gonna let it burn, burn, burn.'*

De stem is hoog en lief, alsof het een klein meisje is dat het liedje zingt, maar haar Engels is zo onberispelijk, dat ze zeker wat ouder

moet zijn. Het klinkt een beetje vals en hees, maar het raakt me tot in mijn ziel.

Ben ik het zelf en hoor ik mijn eigen stem vervormd terug?

Het huis brandt. De aanblik van de vlammen die aan de stenen likken is totaal anders dan de beelden die je kent uit series en films. Binnen enkele minuten is er niks meer over van wat ooit een veilige, warme plek was. Alsof het letterlijk een huis van kaarten is dat in elkaar zakt als je een keer blaast.

Overal is rook en vuur en zelfs op afstand is het adembenemend. Als je niet beter weet, zou je denken dat er allemaal mensen in de vlammen aan het dansen zijn, zo wordt je zicht vertroebeld.

De zwaailichten van de brandweerwagens geven een koud, blauw schijnsel op het rijtje huizen. Het maakt de bleke gezichten van de burens die allemaal in hun pyjama buiten staan nog witter. Hun kinderen tegen zich aan klemmend, hun kraag over hun neus trekkend tegen de stank, rook en vuile lucht, en vooral met grote ogen van angst en ongeloof.

Een schreeuw klinkt boven al het lawaai uit. De angst is doodsangst geworden.

Er wordt iemand naar buiten gesleept en er duiken meteen twee hulpverleners bovenop. Leeft de persoon nog? Er komt rook van het lichaam af, alsof het een biefstuk is die net van de barbecue komt.

Ik draai me om en loop weg.

Zo is het hoe ik het me vandaag herinner.

ROBIN

‘Ja, dan moet u dat maar lekker doen,’ mompel ik, terwijl ik met mijn mobiel tegen het schoolbankje aan tik.

Een, twee, drie, vier...

Mijn mentor slaakt een diepe zucht.

Vijf, zes, zeven...

‘Robin, je weet toch dat ik je alleen maar wil helpen?’ zegt mevrouw Van Erven. Haar stem is zacht en lief, maar voor mij is er op dit moment geen irritanter geluid te bedenken.

Nu kan ik weer opnieuw beginnen. Ik werp een snelle blik op de felgroene softcover van mijn iPhone en begin weer met de telefoon tegen het tafeltje te tikken.

Een, twee, drie, vier...

Ik focus me op het zachte geluid, misschien dat ik het nét haal tot twaalf voor mijn mentor weer een nieuwe vraag stelt. Ik kan niet sneller tikken of tellen, want dan is het niet goed.

Acht, negen, tien, elf...

‘Robin?’

Kut.

‘Dit is dus precies wat ik bedoel. Ik zie aan je dat het niet goed gaat en ik wil het daar met je moeder over hebben.’ Mijn ogen schieten zenuwachtig omhoog, maar ik sla ze meteen weer neer. Niet mijn moeder!

Mevrouw Van Erven zucht nogmaals, ze rolt haar bureaustoel dichter naar me toe en dwingt me om haar aan te kijken.

Even ben ik bang dat ze een hand op mijn schouder gaat leggen, ik moet er niet aan denken. Ze bedoelt het goed, maar ze moet me met rust laten. Ik heb niks aan die bemoeizucht, ik weet zelf prima wat ik doe.

Mijn blik haakt zich vast in de hare en voor een moment lijkt het alsof we als een stel kleine kinderen een staarwedstrijd doen. De eerste die wegkijkt is af. En dat zal ik niet zijn.

Ik trek mijn wenkbrauwen omhoog en zak een beetje onderuit op de houten stoel in het lokaal. Ik weet dat ik enorm brutaal en ongeïnteresseerd overkom, maar dat interesseert me niks.

Je kunt je mobiel ook tegen haar hoofd kapotslaan. Of je pakt die pen waar ze de hele tijd zo irritant mee zit te spelen en ramt die in haar oog.

De docent geeft op en kijkt als eerste weg, ik wist het wel. Ze is nog jong, onervaren en heeft geen flauw idee wat ze met mij aan moet. Zenuwachtig plukt ze een niet-bestaand stofje van haar spijkerbroek en ik zie haar hart in haar keel kloppen. Ze lijkt ineens

nog jonger dan ze is en weet duidelijk niet meer wat ze moet zeggen. Ik heb geen medelijden met haar, want ze moet leren dat ik niet zomaar te helpen of te corrigeren ben. Ik bepaal zelf wel wat ik doe en niemand valt me lastig, behalve zij, en daar moet ze mee ophouden.

Je kunt je twee duimen in het kuiltje van haar hals leggen en op die manier haar keel dichtknijpen.

In het juiste tempo tik ik met het groene voorwerp in mijn rechterhand twaalf keer tegen de onderkant van het tafeltje. Rust. Voor even.

‘Mevrouw Van Erven,’ zeg ik kalm. ‘Het komt allemaal goed.’

Een hard, krassend geluid klinkt door het lokaal terwijl ik mijn stoel bewust lomp naar achteren schuif over het linoleum. Ik sta op en pak mijn tas. Mevrouw Van Erven deinst achteruit. Vergis ik me nou of is ze een beetje bang voor me? Ze schraapt haar keel, maar zegt niks meer. Ze kijkt me zelfs niet eens meer aan en begint nogal chaotisch haar gele schoudertas in te pakken.

Met grote passen loop ik naar de deur. Ik moet me inhouden om hem niet met een klap achter me dicht te gooien, dus ik grijp de klink stevig vast en dwing mezelf de rust te bewaren.

Zou ze mijn ma nou gaan bellen of niet? Ik schrok ervan, want ik ben op school altijd uit de schijnwerpers gebleven, waardoor ze nooit een zorgelijk of boos telefoontje heeft gekregen van een van mijn leraren. Ook – en vooral – van mijn moeder hoef ik geen bemoeienis. Tegelijkertijd weet ik dat het haar eigenlijk weinig

boeit, dat ik haar weinig boei, dus dan hoeft het mij toch ook niet uit te maken? Ik haal mijn schouders op en verlaat het lokaal.

De ruiten dreunen alsnog in de sponningen van de houten deur als ik hem sluit, al doe ik het zo rustig mogelijk. Met zo'n oud schoolgebouw kraakt en piept alles.

Ik moet opschieten als ik Tom nog wil zien. Hij was volgens mij net zo laat uit als ik, dus misschien is hij al wel naar huis toe. Maar ik heb zijn pillen nú nodig en ik weet zeker dat hij ze me kan geven.

'Hé!' Mijn voet blijft ergens achter haken en ik moet moeite doen om op mijn benen te blijven staan.

'Man, wat bleef jij lang weg! Wat moest die chick van je?'

Appie zit op zijn tas op de grond met zijn rug tegen de muur, zijn dunne benen languit voor zich uitgestrekt. Hij heeft de moeite niet eens genomen om ze in te trekken toen ik het lokaal uit kwam. Met zijn eeuwige brede glimlach steekt hij zijn hand uit, zodat ik hem overeind kan helpen.

'Ach, zeuren natuurlijk, zoals die docenten nou eenmaal altijd doen. Ik had die literatuurtoets echt vernacheld, dus ze wilde weten waarom ik niet geleerd had,' lieg ik.

Appie hoeft niet te weten dat onze mentor zich zorgen maakt om mij. Dadelijk gaat hij zich ook nog druk maken en daar heb ik absoluut geen trek in.

'Die toets was een makkie! Ik had daar een 8,3 voor,' zegt Appie vrolijk.

‘Thanks, man, nou voel ik me een stuk beter met mijn onvoldoende. Van Erven is denk ik gewoon verliefd op jou. Wat zei ze nou laatst? “Abdelkarim, heb je een nieuw kapsel? Je lijkt wel een bekende voetballer!”’, doe ik haar stem overdreven na. Ik knipper uitgebreid met mijn ogen om mijn woorden kracht bij te zetten en werp mijn beste vriend een kushandje toe.

Appie geeft me lachend een duw, hij heeft er een hekel aan als ik zijn volledige naam gebruik. Dat doet bijna niemand, behalve zijn ouders. Zelfs de meeste leraren noemen hem gewoon Abdel of Appie. Mevrouw Van Erven is de enige die de naam Abdelkarim uitspreekt alsof het de titel van een gedicht is.

‘Kom, we gaan een kapsalon chappen op de Kruisstraat.’ Appie trekt me aan de mouw van mijn hoody mee richting de uitgang van het gebouw.

Shit, en Tom dan? Zal ik een smoesje verzinnen dat ik om wat voor reden dan ook onmiddellijk naar huis moet?

Nee, daar trapt Appie niet in. Hij weet echt wel dat ik er nooit om sta te springen om na school meteen naar huis te gaan.

Hij ziet dat ik twijfel.

‘Anders kan ik ook mee naar jouw huis, dan maken we daar wat?’ stelt hij aarzelend voor.

Nee!

Appie is nog nooit bij mij thuis geweest, en Elin ook niet, en dat wil ik graag zo houden, ook al oppert hij regelmatig het idee om mijn moeder en broer te ontmoeten en bij mij te chillen. We zijn

inmiddels al ruim een half jaar goed bevriend en ik ben al vaak bij hem blijven eten, dus ik zal er op een dag niet meer onderuit kunnen om hem het gevoel te geven dat hij ook welkom is bij ons, maar voorlopig kom ik nog weg met smoesjes. Of niet, maar dan accepteert hij blijkbaar dat ik het niet anders wil.

‘Nee joh, ik moest even nadenken, omdat dat klotewerkstuk van Beeldende Vorming morgen af moet zijn, maar we gaan gewoon lekker voor die kapsalon!’ Ik tover een glimlach op mijn gezicht. ‘Even Elin appen dat ik haar straks bel.’

Appie maakt plagend kinderachtige kusgeluidjes. Ik rol met mijn ogen en stuur snel een appje naar mijn vriendin.

‘Klaar!’ zeg ik en ik stop mijn telefoon in mijn jaszak.

Appie duwt tevreden de grote deur naar buiten open. ‘Mooi! Ik trakteer!’

Voor de twaalfde keer gooi ik mijn tas van de ene naar de andere schouder en probeer te ontspannen.

Dan maar hopen dat ik Tom straks thuis zie. Ik heb het nodig.

APPIE

‘Ik kan geen marshmallow meer zien!’ roept Elin uit en vanuit kleermakerszit zakt ze achterover tot ze op haar rug ligt, haar handen op haar buik.

Heerlijk dit. April, voorjaar, de zon is er elke dag een beetje langer. Wanneer ik op deze plek naar de zonsondergang zit te kijken, ben ik me daar nog meer bewust van. Het geeft me het ultieme gevoel van rust en vrede, wat ik normaal niet ken in ons drukke huishouden met mijn kleine zusjes.

Deze heuvel aan de rand van de stad is in het weekend een erg populaire plek voor jongeren. Je kunt hier alles doen waar je maar zin in hebt, het is aan de rand van het bos en de geluiden van de stad zijn ver weg. Het is ook een plek waarvan volwassenen en de politie lijken te hebben geaccepteerd dat hij voornamelijk voor jongeren is, zolang er niet te veel herrie geschopt wordt. En dat valt dan ook mee. Ja, natuurlijk wordt er stiekem gedronken en gerookt en in de bossen verdwijnen soms meiden en jongens om

samen dingen te doen waarvan ze niet willen dat hun ouders dat weten. Ik heb zelfs een enkele keer gezien dat iemand iets kapotmaakte of een joint opstak, maar het blijft binnen de perken. Alsof de stad accepteert dat wij hier ons ding doen en geen overlast veroorzaken in de wijken, en alsof wij als jongeren accepteren dat we deze vrijheid krijgen en daar geen misbruik van moeten maken.

In het weekend is het razend druk, maar doordeweeks is het een oase van rust. Ik kom hier dan ook heel graag juist op die momenten, in mijn eentje of met Robin en Elin. We gaan altijd bij de groep stenen zitten, net voor de glooiing van de heuvel naar beneden.

De eerste keer dat we hier kwamen, vertelde ik Robin dat de stenengroep 'de Heksenkring' wordt genoemd, gebaseerd op een soort urban legend van de stad. Robin is pas na de basisschool naar deze stad verhuisd, dus hij kende die verhalen helemaal niet. Ik vertelde hem dat ik als kind doodsbang was als ik hier met mijn vader ging wandelen, door de bossen naar de rand van de heuvel. Ik was bang dat er elk moment heksen achter de bomen vandaan konden komen die boos zouden worden dat ik op hun heilige plek was. En veel kinderen deelden die angst. Mijn vader vond het hilarisch en verzong er allerlei verhalen bij, tot hij erachter kwam dat ik serieus bang was en 's avonds niet meer in mijn eigen bed durfde te slapen. In plaats daarvan ging ik elke avond in het bed van mijn ouders liggen en moesten ze me steeds opnieuw troosten, beloftes doen, dreigen, nachtlampjes kopen en praten als Brugman om

mij terug in mijn bed te krijgen. Later heb ik daar heel hard om moeten lachen, dat dat de prijs was die mijn pa moest betalen voor zijn flauwe grapjes.

Robin prikt met een stok in de brandende takken tussen ons in. We zitten met zijn drieën in de Heksenkring en Robin heeft een mooi vuurtje gebouwd van papier, takken en een paar houtblokken die hij van thuis heeft meegenomen in zijn rugzak. Hij staart in de vlammen en streelt met zijn linkerhand over Elins arm.

Het is maar een klein vuurtje, maar er straalt toch behoorlijk wat warmte van af. Af en toe schiet er een vonkje in de lucht en de rook slaat op je adem, maar ik word er heel blij van om hier met mijn vrienden te zijn.

Op de mavo had ik niet zo veel aansluiting bij anderen, ze vonden me over het algemeen een stuedje, een nerd, een sukkel. Toen ik daarna naar 4 havo ging, werd ik bij de introductie naast Robin gezet en het klikte meteen tussen ons. Robin is rustig en laat iedereen in zijn waarde. Door zijn kalme uitstraling voelde ik me zelf ook beter. Hij had wel wat oppervlakkige contacten met medeleerlingen in onze klas, maar meer ook niet, behalve met Elin natuurlijk. We hebben allebei hetzelfde profiel, dus we zitten bij meerdere vakken naast elkaar in de klas. Robin is als een broer voor me, zo voel ik dat echt, en ook al is hij terughoudend over zijn familie, ik respecteer dat. Iedereen heeft zijn verhaal. Dat komt wel op een dag.

Tevreden leun ik achterover, sluit mijn ogen en luister naar het

knapperen van het kampvuurtje. Konden we hier maar voor altijd blijven.

‘Als ik morgen bij jou eet, zou je moeder dan weer van die lekkere kip kunnen maken, denk je?’ Robins stem verbreekt de stilte en ik schiet in de lach. Hij eet wel vaker bij ons en vindt alles wat mijn moeder en zus maken lekker. Mijn familie moet er vaak om lachen hoe Robin met veel plezier blijft opscheppen. Ze mogen hem graag en hij is echt kind aan huis.

‘*Djai mhamar*, bedoel je?’ vraag ik grijnzend.

‘Weet ik veel wat je zegt, maar doe die maar,’ lacht Robin terug. ‘Die gebraden bedoening uit de oven.’ Hij richt zich tot Elin. ‘Jij moet later zéker Marokkaans leren koken en dat elke dag voor mij maken als we samenwonen, het is echt belachelijk lekker.’

Elin komt overeind en geeft hem een duw. ‘Doe normaal, leer het lekker zelf. Ik ben een geëmancipeerde vrouw, die dus níét elke avond bier en kip voor haar man regelt!’ Ze geeft hem nog een duw en Robin doet net alsof hij bijna in het vuur rolt.

Met een tevreden blik en een gespeelde arrogantie bindt ze lukraak haar geblondeerde haar bij elkaar en gaat weer zitten.

Ik pak de tak van Robin af en prik een nieuwe marshmallow aan het uiteinde. Door de vlammen heen kijk ik naar zijn vriendin. Een paar slordige plukken die losgekomen zijn uit haar staartje hangen voor haar gezicht en haar make-uploze ogen staren in de kuil met gloeiend materiaal.

‘Elin, jij nog een marshmallow?’ vraag ik plagend.

‘Gadverdamme! Ik heb er al zeker vijftig op. Ik ben echt moddervet,’ roept ze uit. Ze tilt haar shirtje op en slaat met haar platte handen op haar slanke, blote buik. Ik pak een koud, roze spekje uit de zak en gooi het over het vuur naar Elin toe.

Ze duikt weg alsof het een hondendrol is. Haar shirtje zakt over haar schouder en een roze bh-bandje wordt zichtbaar. Snel wend ik mijn blik af.

Het is Robins vriendin, Appie.

Ik snap wel wat mijn vriend in haar ziet. Het is een tof meisje. Door hem zijn Elin en ik ook goede vrienden geworden. Ze is anders. Ze valt niet heel erg op, ze is lang niet zo met haar uiterlijk bezig als al die andere meiden en ze plaatst niet dagelijks honderd foto’s van zichzelf op Insta. Ze is meer one of the guys.

Maar shit, wat is ze leuk en mooi.

Elin gooit de marshmallow naar me terug en lacht haar tanden bloot. Haar gezicht straalt in de warmtegolven van het kampvuurtje en ik moet mijn best doen om mijn blik los te maken van haar grote bruine ogen.

Ik staar het heuvelachtige landschap in, waar de stad in de verte een schijnsel afgeeft. Het is inmiddels al aardig donker en het zwakke licht dat op deze afstand van de huizen komt, is niet genoeg om tot hier te reiken. Als de zon ondergaat, wordt het hier echt aardedonker en dan moet je nog door het bos fietsen naar het grote pad dat beneden naar het stadhuis loopt.

Ik druk mezelf op mijn handen overeind, klop het zand van mijn broek en rek me uit.

‘Tijd om te gaan, guys,’ zeg ik beslist.

Robin pakt zijn legergroene rugzak en wil ook overeind komen, maar zijn tas schiet van zijn schouder en er vallen wat papieren uit.

‘Wat is dat nou? Heb je je huiswerk meegebracht?’ roept Elin verbaasd uit. Ze raapt een schrift van de grond. Ze slaat het open, maar de inhoud ontbreekt, ze heeft alleen de kaft in haar handen. ‘Hè?’

‘Ik had geen ander papier om het vuur aan te maken,’ antwoordt Robin doodleuk.

‘Gek, dit is je schrift van Nederlands, dat gooi je toch niet in het vuur?’

Robin wil het restant van het schrift uit haar handen pakken, maar ze trekt het snel weg.

‘Ik sta goed genoeg voor Nederlands, dus boeien,’ grijnst Robin.

Ik weet dat het zijn slechtste vak is. Is dit zijn reactie op dat gesprek van laatst met Van Erven over die literatuurtoets?

‘Doe normaal, had even gezegd wat je nodig had, dan had ik wel wat kranten van thuis meegenomen,’ stribbelt Elin tegen.

‘Ik kwam er hier pas achter, slimmerik. Maak je niet zo druk. Het is maar een schrift.’ Ik zie dat Robin zich begint op te winden.

‘Maar hoezo denk je dan dat het slim is om je huiswerk te gebruiken om vuur aan te maken?’ Elin neemt er niet zomaar genoegen mee, dat is duidelijk.

Robin zucht geïrriteerd.

‘Laat me gewoon met rust,’ zegt hij zacht.

‘Maar...’

Elin, hou nou maar op, zeg ik in gedachten tegen haar. Wat maakt het verder uit? Robin weet zelf wel wat hij doet. Het is de discussie niet waard.

Robin grabbelt geërgerd in zijn rugzak en haalt er ook zijn hoofdboek van Nederlands uit. Hij houdt het uitdagend boven het kleine kampvuurtje dat er nog is terwijl hij Elin met opgetrokken wenkbrauwen aankijkt.

‘Robin, krijg je daar geen spijt van?’ vraag ik voorzichtig.

‘No worries.’ In een vlugge beweging trekt hij bladzijde voor bladzijde uit het boek, maakt er propfen van en gooit die met een boogje in het smeulende restant in de kuil. De vlammen laaien langzaam weer op en we zien het papier razendsnel verbranden. Aan alle kanten vliegen asvlokken de lucht in.

Elin deinst achteruit.

Robin staart in het vuur. Ik probeer hem te peilen. Hij ziet dat ik naar hem kijk en glimlacht geruststellend naar me.

‘Zo, geen huiswerk meer voor Nederlands vanavond,’ zegt hij rustig.

‘Wat zeg je dan morgen tegen Van Erven als ze naar je spullen informeert?’ vraagt Elin ongerust. Ze lijkt haar boosheid voor een moment vergeten te zijn.

‘Dan zeg ik dat ze moet ophouden om me het vuur aan de

schenen te leggen.’ Robin lacht hard om zijn eigen woordspeling.

Elin geeft hem een zachte tik tegen zijn bovenarm. ‘Nee Robin, kom op, doe eens serieus. Wat ga je zeggen?’

Hij draait zijn hoofd naar haar toe. Hij trekt zijn wenkbrauwen op en knippert langzaam met zijn ogen.

‘Dan zeg ik dat die vuile hoer haar bek moet houden,’ zegt hij dan doodleuk.

Is dit een grap?

Elin en ik kijken elkaar geschrokken aan. Waar komt dit nou ineens vandaan? Robin scheldt bijna nooit en zijn stem klinkt kouder dan ooit.

Uit het niets begint Robin keihard te lachen en hij staat op. ‘Die koppen van jullie! Ik kom niet meer bij!’

‘Maar...’ probeert Elin nog. Ze schudt haar hoofd van ongelooft.

‘Ik zal netjes vragen of ik morgen een kopie mag maken uit het boek van Van Erven.’ Robin steekt zijn handen uit en trekt Elin overeind. Hij slaat zijn armen om haar heen en trekt haar tegen zijn borstkas aan. Ik zie aan haar rug dat ze ontspant en haar handen gaan over Robins rug.

Ik kijk weg voor het ongemakkelijk wordt.

‘No worries,’ hoor ik Robin opnieuw zacht zeggen. ‘En sorry, ik had je niet moeten laten schrikken. Vertrouw me nou maar gewoon.’

Ik haal mijn schouders op. Hij maakt wel vaker keuzes die ik

niet helemaal snap, maar waar dan later een logische verklaring voor was.

Met mijn sneaker trap ik het laatste smeulende restje van het vuur uit en met z'n drieën lopen we vanuit de Heksenkring naar het pad dat naar het bos leidt.